

Streszczenie

Przestrzenie publiczne kreowane oddolnie i ich znaczenie w procesie kształtowania się krajobrazu kulturowego miast.

Przedmiotem tej pracy są oddolne oraz nieformalne działania w krajobrazie kulturowym miast Europy. Autorka postrzega tego typu inicjatywy jako przejawy kreatywności i aktywności mieszkańców miast w otwartej przestrzeni publicznej. W tej pracy rozpatrywane są dwa typy działań. Pierwsze to zorganizowane inicjatywy kształtujące krajobraz miast w sposób świadomy, mający na celu szerszą zmianę, czasem nawet globalną. Druga część badań obejmowała przypadki nieformalnym interwencji w krajobrazie miasta Tartu, takich jak ogrody pod balkonami, graffiti i inne. Inicjatywy te skupiają się na zmianie najbliższego otoczenia, zdobieniu go, poprawieniu jego funkcjonalności. Działania oddolne i nieformalne badano metodą studiów przypadku. Jak wykazano rozpoznanie krajobrazu oddolnego miast może mieć wpływ na ich bardziej świadome kształtowanie, które w sposób bezpośredni włącza mieszkańców. Ponadto podejmując tematy ekonomiczne, społeczne, kulturowe, ekologiczne i estetyczne wzbogaca się krajobraz codzienny zarówno dla twórców, jak i odbiorców.

Słowa kluczowe: Działania oddolne; Ruchy miejskie; Niewidzialne miasto; Krajobraz kulturowy; Projektowanie otwarte

The Summary

Bottom-up and grass roots public spaces within the urban, cultural landscape.

The subject of this work is about the grassroots and informal activities in the cultural landscape of European cities. The author views such initiatives as manifestations of the creativity and activity of city dwellers in open public space. Two types of activities are considered in this thesis. The first are the organised initiatives that shape the urban landscape in a conscious way, aiming at a wider change, sometimes even global. The second part of the research included cases of informal interventions in the cityscape of Tartu, such as gardens under balconies, graffiti and others. These initiatives focus on changing the immediate environment, decorating it and improving its functionality. As case studies analysis shown, recognition of the bottom-up landscape of cities, which directly involves residents in its formation, can have an impact on their more conscious shaping. Moreover, by addressing economic, social, cultural, ecological and aesthetic issues, they enrich the everyday landscape for both creators and viewers.

Keywords: Grassroots activities; Urban movements; Invisible city; Cultural landscape; Open design